

Science-Fiction Fanzine

Vol. XIV, No. 11; November, 2002

The Israeli Society for Science Fiction and Fantasy

המפגש הבא בסידרת ההרצאות ע"ש עמוס גפן יתקיים בבית-אריאלה, שד' שאול המלך 25, תל-אביב,

ביום רביעי 27.11.02, בשעה 20:00 - הכניסה חופשית

הפעם יתקיים רב-שיח בנושא: מהאודיסיאה וספר חנוך ועד שר הטבעות ומלחמות הכוכבים:

מיתוסים קדומים בספרות המודרנית

הרב-שיח יעסוק בדרך שבה סופרים בני זמננו מעצבים מיתוסים קדומים בני אלפי שנים עבור הקהל המודרני. כיצד הקהל המודרני מתייחס ליצירות קדומות של פנטסיה כמו **האודיסיאה וספר חנוך**? מה הוא ההבדל בין האופן שבו ראו קוראים (או מאזינים) קדומים את תכני המיתוסים וסיפורי הפנטסיה העתיקים, לבין האופן בו רואים זאת קוראי המאה ה-21?

משתתפים: אלכס אפשטיין, אחד הבולטים בין הסופרים הישראליים הצעירים, מתמקד בכתיבתו בנושאי פנטסיה, מיתוסים וחלומות. ספרו "האודיסיאה" הוא עיבוד מודרני של האפוס הקדום של הומרוס. ספרו החדש "מתכוני חלומות" יצא לאור לאחרונה בהוצאת בבל. **זוהרה רון** עורכת את כתב העת "מסע אחר", וחובבת נלהבת של מד"ב ופנטסיה עתיקה ומודרנית.

אלי אשד (מנחה) הוא מידען ותחקירן העוסק בחקר ספרות מדע בדיוני וקומיקס בישראל. ספרו "מטרזן ועד זבנג - סיפורה של הספרות הפופולרית העברית" יצא לאור לאחרונה בהוצאת "בבל".

2. דר.קון - ברחובות

במהלך **חג החנוכה, בלילה שבין ה-5 ל-6 בדצמבר** יתקיים **ברחובות**, במתחם אשכול פיס של תיכון קציר (רח' חנה אברך 25), **כנס דר.קון**, כנס הלילה הפריפריאלי הראשון. הכנס מאורגן ע"י התא הברחובותי (SFIR) והחוג הבאר-שבעי ("הבאר"), בשיתוף עם מועדון סטארבייס 972: המועדון הישראלי למעריצי מסע בין כוכבים ועם גורמים פרטיים.

בכנס יוקרנו פרקים נבחרים של סדרת מס"ב וכן "אקירה", "עיר אפלה". בנוסף יתקיימו הרצאות בנושאים שונים, משחקי תפקידים וארועי חוצות כגון מכירת רווקים, חידון ידע ורצועות הומור של חובבים ושחקנים.

הרשמת מתנדבים ומנחים עדין פתוחה. לפרטים, דוא"ל: dr.con@mail.com

[ייתכנו שינויים של הרגע האחרון. אלו יפורסמו באתר האגודה]

More information is available (in Hebrew) at the Society's site: <http://www.sf-f.org.il>

In Memoriam – Dr. Charles Sheffield dies at age 67

By Aharon Sheer

I only recently became acquainted with sf author Charles Sheffield. I heard him speak at an sf convention in 1999, was impressed, and went out to buy some of his books. One reason for my late discovery is that Sheffield only started selling sf at age 42, in 1977, long after the Golden Age of sf when writers who had started writing in their teens and twenties dominated sf. As a physicist he was offended by sf in which *science* was not considered a necessary component; too many writers had decided that sf was supposed to become mainstream literature (which it did). He decided to write *science*-based sf, which he did, and after a while he began writing full time, writing both sf and popular science. Sheffield's characters were often very strange. His heroes were apparently based on himself, but his villains! Where did he get those? Apparently from reading comic books as a child! After discovering him, I reviewed the following books by Sheffield in *CyberCozen* -- *Putting Up Roots* (November 2000), *Cold As Ice* (November 2000), *The Web Between the Worlds* (July 2001), and *The Compleat McAndrew* (January, 2002). A

review of *The Spheres of Heaven* follows. In accordance with Sheffield's objective of teaching science via science fiction, almost every book has a lengthy scientific appendix, explaining the scientific ideas used in the book. As a physicist, Sheffield wrote over 100 technical papers on astronomy, large-scale computer systems, image processing, space travel, earth resources, gravitational field analysis, nuclear physics, and general relativity. He is survived by his third wife, sf author Nancy Kress, and several children.

Book Review: *The Spheres of Heaven* by Charles Sheffield (2001), 532 pages.

I enjoy Charles Sheffield's books. They are swashbuckling space operas, many of them simultaneously presenting serious scientific ideas. The characters are comic book characters, and the author (and this reader) have great fun with the silly things that go on. This book has four quite different aliens (although all of them can communicate with human beings – which means that they are only really alien in their physical structures, as is usual in sf). One of them, for example, is a Composite. That is, it is made of many small organisms which can move around autonomously but also rejoin their basic structure. The individuals are dumb but the Composite becomes more and more intelligent the more pieces it has together, sort of like a walking bee hive (except that it has no fixed structure) that gains intelligence the more bees it has in it. Another has a sentient inner crystal, which perhaps makes it more like a computer than a human. Part of the fun is that three alien species are believers in non-violence. They insist that nothing can be achieved by violence that cannot be achieved better by non-violence. When these aliens first encountered human beings, they provided them with the means to travel in space, using a network of Links. However, when they noticed how violent humans are, the aliens decided to quarantine them: they restrict human travel to

the Solar System (maximum distance: one light year from Sol). Let the humans grow up first, they say. Do we detect some satire here?

When the aliens run into an unexpected problem with their Link network, they decide to ask the humans to participate in an exploratory investigative mission. "Help us solve this problem," they say to the humans, "and we'll lift the quarantine on your travel. However – you mustn't use any violence." Are we surprised to discover that there are unexpected dangers in Outer Space that require aggressive solutions? I had a lot of fun reading this book. It was like going back 50 years to my teen years and reading one of the fun books of the Golden Age. Of course it's not one of the great philosophical triumphs like those written by master Robert Heinlein (who was also a wonderfully humorous author). The philosophy here is pretty primitive. I'm not sure what author from the 50s I could compare Sheffield to, but it made me feel good with his imagination and silly but colorful characters. Like I said, a wonderful comic book. Maybe they could make a summer movie out of it? By the way, I get the distinct impression that this a sequel to something, but there is no indication on the book cover that that is the case.

One of the best books of the year 2001, if you like this kind of thing.

Translating "Elf" to Hebrew by Aharon Sheer

In the July 2002 issue of the Society's magazine "The Tenth Dimension", Assaf Abir dealt with the question of how to translate "elf" into Hebrew. It seems that in the early days of translation of fantasy it was customary to look for parallels from Hebrew mythology to provide words for mythological figures from other traditions. Thus "elf" was translated as בן-לילית, based on the name Lilith from the Bible. In Jewish tradition, Lilith is a demon that is an enemy of newborn children. Today the practice of transliteration instead of translation has taken over. Instead of looking for a parallel to "gnome" or "troll", they simply transliterate letter by letter to "גנום" or "טרול",

neither of which are based on roots in traditional Hebrew. In the latter case, there is even a suggestion of Hebrew convergence, in that the Hebrew expression "tra-la-la" means "a person who is not quite all there", a nice connotation for a troll. Unfortunately, transliterating "elf" leads to "אלף". The problem is that the root chosen, Alef-Lamed-Peh, has numerous inappropriate meanings: besides being the first letter of the Hebrew alphabet, it also means to learn, to teach, to train, to domesticate, and to bring forth thousands (since the word אלה also means one thousand). None of these meanings seems suggestive of elves!

My suggestion is to work backwards from the plural of "elf", which is "elves". Let's imagine that the singular is actually "elv", and see how we can transliterate that. There are two choices: אלב and אלו. Neither of these roots produce existing verbs in Hebrew. However, the second is close to the Hebrew word אילו, one of whose meanings is

"If only...". The connotation "if only..." seems quite appropriate for elves! Thus the singular would be (in full spelling) אלוו, and the plural, transliterating "elves" letter by letter, would be אלוויס, who is a traditional elvish figure in American mythology. Perfect!

פניה מעורכת חלומות באספמיה

אני פונה אליכם כעורכת חלומות באספמיה, המגזין החדש למדע בדיוני ולפנטזיה. אנחנו מתכננים להתחיל בסדרת כתבות על המדע הבדיוני והפנטזיה בישראל, עם דגש על התארגנויות מקומיות ועל יצירה מקומית ועל המצב העכשווי. הנושאים שאנו מתכננים לסדרת הכתבות כוללים:

- כתבת הקדמה כללית
- קהילת האינטרנט
- הארגונים השונים (אגודה, מועדון, טולקינאים, קהילת זינה, חובבי באפי, משחקי תפקידים, קומיקס וכן הלאה)
- התאים המקומיים
- היצירה המקומית (ספרות, בעיקר, אבל אנחנו רוצים להתייחס גם במידה מסוימת ליצירה הקולנועית/טלוויזיונית, המעט שיש ממנה).
- יש עוד כמה רעיונות בקנה, ובעיקר אנחנו פתוחים לרעיונות נוספים.

מה אני רוצה מכם?

ראשית, שיתוף פעולה. נרצה לצורך העניין לראיין את כולכם (או כל אלה מכם שסיכמו לכך) בתוקף שייכותכם לכל אחת מהמסגרות הרלוונטיות. **שנית**, כפי שצינתי, רעיונות ונושאים. בהחלט ייתכן שיהיו לכם רעיונות שלא העלינו, מתוך קרבתכם לנושאים ולארגונים שלנו אין קרבה אליהם. כמו כן, אני אשמח מאד אם תזכירו לי אם שכחתי משהו חיוני לרשימה (ואני מתארת לעצמי ששכחתי).

ושלישית, וחשוב ביותר: אני צריכה כתיבים. אנשים שיתנדבו לכתוב את אחת הכתבות, או יותר (תיתכן גם אפשרות לכתיבת כתבה אחת במשותף על ידי כמה אנשים, שכל אחד מהם יכתוב על התחום שהוא מכיר). זה דורש היכרות עם התחום ונכונות להשקיע את הזמן הדרוש בראיונות ובאיסוף חומר.

מה אתם מקבלים בתמורה? חשיפה, כמובן. מטרת הסדרה היא לתת לקוראי המגזין מידע מאורגן ומסודר על המצב הנוכחי של המד"ב והפנטזיה בישראל, ולכן אנו שואפים לחשוף במידת האפשר את הארגונים, הקהילות והפעילויות הרלוונטיות לקוראים. מדובר כאן באינטרס משותף.

לכן, אודה לכם אם תפנו אלי ותעדכנו אותי, האם אתם מוכנים להשתתף?

ורד טוכטרמן pishpesh@pishpesh.co.il עורכת חלומות באספמיה <http://fly.to/aspamia>

Letter to the Editor from Oren Rahat

More Nasty Debate about NASA

3. אף אחד מהכותבים לא ציין מה התועלת שתצמח משימת אדם על הירח או על מאדים או בכל מקום אחר. אני לא טוען שאין כזו פשוט הם לא ציינו כזו. (אני תומך נלהב בהקמת מושבות מחוץ לכדור"הא לשם שיפור שרידת המין האנושי אבל הקמת מושבה שונה מאד מרק לשים אדם על הירח.) שמואל לא ציין למה שימת אדם על הירח (או בכל מקום אחר) תהיה פרקטית יותר משליחת גשוש. יש פה אקסיומה אדם בחלל = טוב. זאת בלי שום הנמקה.

4. אני מתנגד בחריפות לטענות של שמואל על מידע מדעי חסר ערך ומפנה אותו ל**גונן (Protector)** של **לארי ניבן** ולויכוח בין לייט שייפר בשם החגורה ולוקאס גארדנר.

מספר נקודות לגבי הוויכוח על נאסא שהיה **בסיבוקון** ביולי-אוגוסט-ספטמבר.

1. שליחת אדם לירח לא היתה "בחירה" של נאסא אלא הבטחת בחירות של נשיא אמריקאי שהבטיח לנצח את הרוסים וקבע יעד (עד סוף העשור אדם על הירח) ו"הכריח" את נאסא להתיישר.

2. בתגובה לשמואל קאן:

תייר החלל הראשון נתקל בהתנגדות מוצדקת לטעמי מצד נאסא מכיון שהוא לא מנוסה ויכול היה לגרום נזק (אולי בלתי הפיך) לתחנת החלל. שנית אם היה קורה לו משהו הוא היה יכול לתבוע את נאסא על סכומים אסטרונומיים בהתאם לתרבות התביעות האמריקאית.

בענין אחר: Spiderman

אני חושב שהמשחק של **ויליאם דפו (William Defoe)** היה מאד טוב. הוא הציג דמות מאד משכנעת של אדם שיש בו צד רע וצד טוב שנאבקים בתוכו, וגם עם הצד הרע ניתן להזדהות. בכך הוא הצליח ליצור דמות שחורגת מהטיפוסיות של ארכי רשע ששואף לשלוט על העולם בלי מניעים מובנים, ושעיקר אפיונו מתמצה בצחוקו המהדהד והמרושע.

מצד שני אני לא אהבתי את ההיבטים המוסריים של הסרט ואתה מוזמן לבדוק את הכתבה שלי ב-*isf*

שלך, **אורן רהט**

Science Fiction and Fantasy in Israel at the Start of the 21st Century

By Eli Eshed

Starting a new series which will continue for some months. This is Part 1.

At the start of the 21st century, the State of Israel is in an almost apocalyptic battle for its existence. But in parallel science fiction and fantasy fields are blooming.

Israel is in many ways the result of utopian thinking. The year 2002 is the 110th anniversary of the first science fiction novel written in Hebrew. Written by Elhanan Levinsky, *Masah L'Eretz Yisrael b'Shnat T"t b'Elef HaShishi [A Trip to The Land of Israel in the 800th Year of the Sixth Millennium]* was first published in the magazine "HaPardes" in May 1892, and described a trip to the State of Israel in the Land of Israel in the year 2040.

At the same time, in 2002, we have the 100th anniversary of the publication of the book *Altneuland [Old New Land]* by Theodore Herzl, the father of the Zionist movement (which was first published in October 1902). It describes a trip to the technologically advanced Land of Israel in 1923 in which there is a State of Israel. This book

had an enormous influence on the development of the Zionist movement, and was the source of the name of the major Hebrew city, Tel Aviv. (A "Tel" is an archeological site; "Aviv" is the season of spring – and *Tel Aviv* was the title of the first Hebrew translation of Herzl's *Altneuland*.) One of the first known debates in the Zionist movement was the question of which form of utopia was preferable: a Hebrew national culture, as described in Levinsky's book, or a European cosmopolitan culture as in Herzl's book. In 2002 Herzl's book was reissued as a paperback by Bavel Publishing.

In 1999 Israeli statesman Shimon Peres' book *Im Herzl L'Eretz Hadasha [With Herzl to a New Land]* (Zmora-Bitan, 1999) was published. In this half imaginary book Herzl visits modern Israel and compares it to his utopia as described in *Altneuland*. Peres' book includes among other things science fiction and utopia, and the possibilities of their realization in reality.

Classical Literature

In 2002 Bavel Publishing reprinted the book *Yisrael b'Shnat 2000 [Israel in the Year 2000]* by S. Goldfluss (perhaps the pseudonym of an unknown author), which was originally published in 1951. This book provided a social and technological prediction for Israel in the year 2000. Often there are remarkable similarities to the real year 2000. For example, there is a description of a "rebellion" of domestic animals, which seems to be a metaphor for the Arabs.

In 2002 Bavel also reissued a number of works of Apocryphal literature, written after the period of the Old Testament, which can be seen as the earliest works of fantasy known. Two of them were:

1) *Sefer Enoch HaHitoni [The Book of Enoch]*, which appeared in the first centuries of the Common Era, describes the cosmic travels of Enoch throughout the universe, and his meetings with alien beings of various kinds. (This version is the *Slavonic* Book of Enoch; there are other

ancient versions.) The publisher bound this together with an imaginative apocalyptic text, *Hezyonot Ezra [Revelations of Ezra]*, and provided both an introduction and a book cover which emphasize the early science fictional elements in these stories.

2) *Sefer Yehudit [The Book of Judith]*. This famous Apocryphal book was apparently written in the first or second century *before* the Common Era. This book may be seen as the earliest example of "alternate history". It describes a historical period which never existed, in which the Babylonian king Nechedbunatar is described as the ruler of Assyria in the period after the return to Zion of some of the Jews of Babylon. This despite the fact that the author and his readers knew that the historical events described, including the battle of a Jewish woman against an Assyrian general who tried to reconquer the Land of Israel, never occurred.

Reference Works

A number of research studies on science fiction and fantasy have been made recently in Israel. This author, Eli Eshed, published the book *Mada Bidioni Ivri M'kori [Original Hebrew Science Fiction]* in 1999 (private publication). It

includes a detailed bibliographic list, with summaries, of over 300 original Hebrew science fiction books which appeared from 1892 to 1998.

In 2000 Eli Eshed published *Tarzan b'Eretz HaKodesh [Tarzan in the Holy Land]*

(Tarzan and Partners). This describes an industry of original Israeli Tarzan stories published from the 1930s to the 1970s. It includes numerous pictures, and a detailed bibliography of more than 1000 original Israeli stories of the Man of the Jungle, many of which are science fiction or fantasy. There are stories about Tarzan battling space invaders, and going to other planets. There are stories of horror, monsters, and the supernatural (vampires, mummies, etc.). Some stories tell of Tarzan's encounters with well known characters such as Flash Gordon (who had many adventures in space together with Tarzan and Boy), Captain Marvel, Dracula, Frankenstein, Doctor Fu Manchu, and others.

In 2002 Eli Eshed published *MiTarzan v'Ad Zbeng [From Tarzan to Zbeng]* (Bavel, 2002). This book gives the history of popular (pulp) literature in Israel, including science fiction, from the 1930s. This book, which includes numerous pictures, received considerable attention in the Israeli press, and resulted in Eli Eshed being named "Israeli Author of the Year" by the newspaper Ma'ariv.

Researcher Inbal Saggiv-Nakdimon published a Master's thesis in 1999 on the field of science fiction in Israel, which surveyed the history of this field in detail, and includes an abstract in English. It may be found on the Internet at

http://members.tripod.com/Inbal_Saggiv/index_E.htm

Collector Erez Abramovitch (who is also the chairman of the Israeli Society for Science Fiction and Fantasy) has for several years maintained and updated a list of all science fiction and fantasy books which ever appeared in Hebrew (original or translations).

Reuven Kritz is a researcher in fantasy literature who published the book *HaMuzar BaSipur HaMuzar [What's Strange in a Strange Story or the Grammar of the Grotesque]* (Pura 1975). This is the most detailed research work in Hebrew to this day (and one of the few) on fantasy stories. It analyzes in detail works by Edgar Allen Poe, E. A. Hoffmann, and Gogol. (Kritz' work as a fantasy writer is described below.)

An additional researcher in the field of science fiction and fantasy is critic Orsion Bartana, who has himself written two books of fantasy stories, *Sreifot [Fires]* (Sifriat HaPoalim, 1985), and *HaShaot HaTovot Hen Shaot HaLaila [The Best Hours are at Night]* (Ma'ariv, 1994). He has published numerous articles on translated science fiction, and in 1989 the reference book *HaFantasia b'Sifrut Dor HaMedina: Fantasia b'Sifrut HaYisraelit b'Shloshim HaShanim HaAharonot [Fantasy in Israeli Literature in the Last 30 Years (1960-1989)]* (Papyrus and HaKibbutz HaMeuhad, 1989).

Another outstanding researcher is Elana Gornel, who has for years published research papers, in both English and Russian, on science fiction in the Soviet Union and in today's Russia, and on British and American 19th century fantasy.

Eli Eshed's series will be continued in following months.

For Comments: POB 84, Rehovot 76108. Email: asheer@netvision.net.il. Tel: Aharon Sheer 08-947-1225

Editor: Aharon Sheer. Logo by: Miriam Ben-Loulou

For mail delivery of *CyberCozen*, please donate 30 shekels per YEAR; For airmail to US \$15; If Aharon Sheer can hand-deliver it, 15 shekels. For **free email delivery** write to asheer@netvision.net.il (XP Word format, or RTF format).

Copyright © 2002

.All rights reserved to specified authors and artists

כל הזכויות שמורות למחברים וליוצרים, כפי שצוינו.

Quote of the Month:

"The time traveling is not much fun.... You tend to end up under a volcano or at the bottom of the sea."

From *The Science of Discworld* by Terry Pratchett, Ian Stewart and Jack Cohen, p. 257